

Pružanje ugostiteljskih usluga na otvorenim prostorima

Darko Marečić, dipl. iur.

Osim u prostoriji za usluživanje gostiju koja se nalazi unutar ugostiteljskog objekta, ugostitelji mogu, naročito kad im to vremenske prilike dopuštaju, goste usluživati na prostoru za usluživanje na otvorenom (terasi), a u pojedinim vrstama ugostiteljskih objekata, pružanje ugostiteljskih usluga u cijelosti se obavlja na otvorenom prostoru. U ovom članku pojašnjavamo uz koje se uvjete i na koje načine ugostiteljske usluge mogu pružati na otvorenim prostorima.

1. Uvod

Način i uvjeti pod kojima pravne i fizičke osobe mogu obavljati ugostiteljsku djelatnost uređena je odredbama Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti (u nastavku: Zakon)¹ i njegovim provedbenim pravilnicima, od kojih za potrebe ovog članka posebno ističemo Pravilnik o razvrstavanju i minimalnim uvjetima ugostiteljskih objekata iz skupina „Restorani“, „Barovi“, „Catering objekti“ i „Objekti jednostavnih usluga“ (u nastavku: Pravilnik).²

Prije svega, treba istaknuti da se pod ugostiteljskom djelatnošću u smislu Zakona smatra pripremanje i usluživanje jela, pića i napitaka i pružanje usluga smještaja, kao i pripremanje jela, pića i napitaka za potrošnju na drugom mjestu sa ili bez usluživanja (u prijevoznom sredstvu, na priredbama i sl.) i opskrba tim jelima, pićima i napitcima (*catering*).

Djelatnost ugostiteljstva u svim vrstama ugostiteljskih objekata mogu obavljati ugostitelji, pod kojima se podrazumijevaju trgovačka društva, zadruga i obrtnici registrirani za ugostiteljsku djelatnost. Pod uvjetima propisanim Zakonom za ugostitelje, ugostiteljsku djelatnost mogu obavljati udruge, ustanove i druge pravne i fizičke osobe—obrnici, taksativno navedene u članku 5. stavku 2. Zakona. Na proslavama i manifestacijama koje se organiziraju u turističko promidžbene svrhe, ugostiteljske usluge mogu pružati i sudionici tih događanja koji nisu ugostitelji. Odredbom čl. 6. Zakona propisano je na koje se pravne i fizičke osobe kad pripremaju i uslužuju jela, pića i/ili napitke, ne primjenjuju odredbe ovoga Zakona.

Ugostiteljska djelatnost obavlja se u ugostiteljskom objektu, pod kojim se podrazumijeva objekt namijenjen, uređen i opremljen za pružanje ugostiteljskih usluga. S obzirom na vrstu ugostiteljskih

usluga koje se u njima pružaju, ugostiteljski objekti se razvrstavaju u skupine: Hoteli, Kampovi, Ostali ugostiteljski objekti za smještaj, Restorani, Barovi, Catering objekt i Objekti jednostavnih usluga. Polazeći od načina usluživanja i pretežitosti usluga koje se pružaju u objektu, ugostiteljski objekti unutar svake skupine razvrstavaju se u pojedine vrste. Pojedine vrste ugostiteljskih objekata za smještaj se i kategoriziraju. Ugostitelj može obavljati ugostiteljsku djelatnost u jednoj vrsti, a iznimno u dvije vrste ako su ispunjeni uvjeti propisani za svaku od tih vrsta.

ističemo...

Ugostitelj ne smije započeti s obavljanjem ugostiteljske djelatnosti u ugostiteljskom objektu, kao i na otvorenom prostoru za usluživanje na otvorenom (ugostiteljskoj terasi) prije nego nadležno upravno tijelo, na zahtjev ugostitelja, utvrdi da ugostiteljski objekt, uključujući i prostor za usluživanje na otvorenom, oprema i sredstva kojima se obavlja ugostiteljska djelatnost udovoljavaju propisanim uvjetima.

Usluživanje gostiju jelom, pićima i napitcima u ugostiteljskom objektu obavlja se u blagovaonici, prostoriji ili prostoru za usluživanje unutar ugostiteljskog objekta te prostoru za usluživanje na otvorenom. Iznimno, pojedine vrste ugostiteljskih objekata ne moraju imati prostoriju za usluživanje gostiju ako se usluživanje vrši radi konzumacije izvan ugostiteljskog objekta, primjerice u hodu ili na drugom mjestu (npr. pečenjarnica, slastičarnica, objekt brze prehrane, pripremnica obroka ili catering te objekti jednostavnih usluga). Prostor za usluživanje može se nalaziti i na otvorenom prostoru (ugostiteljska terasa).

1 Nar. nov., br. 85/15., 121/16., 99/18., 25/19., 98/19., 32/20., 42/20. i 126/21.

2 Nar. nov., br. 81/07., 82/09., 75/12., 69/13. i 150/14.

2. Prostorija i prostori za usluživanje gostiju

2.1. Općenito o prostoriji i prostoru za usluživanje gostiju

U ugostiteljskom objektu usluživanje gostiju jelima, pićima i napitcima obavlja se u blagovaonici, prostoriji ili prostoru za usluživanje unutar ugostiteljskog objekta ili prostoru za usluživanje na otvorenom. Blagovaonicu ili prostoriju za usluživanje opremljenu s namještajem prikladnim za duži boravak gostiju obvezno moraju imati ugostiteljski objekti koji posluju u vrsti restoran i gostionica te ugostiteljski sadržaji za pružanje prehrane unutar ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli. U dijelu blagovaonice odnosno prostorije za usluživanje može biti točionik sa šankom. Svi ostali ugostiteljski objekti u kojima se pripremaju i gostima uslužuju jela, pića i napitci (zdravljak, zalogajnica, pizzeria, bistro, slastičarnica, pečenjarnica i objekt brze prehrane) kao i objekti iz skupine Barovi, u kojima se gostima pretežito uslužuju pića i napitci, moraju imati prostoriju za usluživanje gostiju s točionikom. Iznimno, pojedine vrste ugostiteljskih objekata ne moraju imati prostoriju za usluživanje gostiju ako se usluživanje obavlja radi konzumacije samo izvan ugostiteljskog objekta, primjerice u hodu ili na drugom mjestu (npr. pečenjarnica, slastičarnica, objekt brze prehrane, pripremnica obroka ili catering, ugostiteljski objekti iz skupine Objekti jednostavnih usluga). Prostor za usluživanje (ugostiteljska terasa) može biti u dvorišnom dijelu ugostiteljskog prostora ili na prostoru javno-prometne površine neposredno ispred ili uz ugostiteljski objekt (npr. na dijelu ulice, trga, parka, plaže).

2.2. Posebno o prostoru za usluživanje na otvorenom

Prostor za usluživanje na otvorenom ugostiteljskih objekata, najčešće je terasa, pod kojom se smatra ravna površinski obrađena, natkrivena ili nenatkrivena površina uz neku zgradu ili na njoj.³ Osnovna značajka prostora za usluživanje na otvorenom ugostiteljskog objekta (ugostiteljske terase) je da se gosti uslužuju na otvorenom prostoru, što znači da se prostor terase ne može zatvarati odnosno ograđivati sa svih strana staklenim stjenama ili od nekog drugog materijala izrađenim zidovima više od polovice prostora, ali može biti natkriven nadstrešnicom ili produženim krovom. Ako bi se prostor za usluživanje na otvorenom (terasa) koji ima krov i ulazna vrata sa svih strana zatvorio, ili bi se zatvorilo više od polovice pripadajućih stijena (dok su stijene zatvorene), tada bi se radilo o zatvorenoj prostoriji za usluživanje (tzv. zimski vrt) koja se ne bi smatrala prostorom za usluživanje na otvorenom.

ističemo...

Prostor za usluživanje na otvorenom (ugostiteljsku terasu) mogu imati sve vrste ugostiteljskih objekata u kojima se gosti uslužuju jelima, pićem i napitcima u sklopu ugostiteljskog objekta, osim noćnog kluba, noćnog bara i disco kluba. Iznimno, disco klub koji se nalazi izvan naseljenog područja naselja,⁴ može poslovati i na otvorenom prostoru ako ispunjava uvjete zaštite od buke sukladno posebnom propisu.⁵

Dodajemo da inspekcijski nadzor nad stvaranjem prekomjerne buke koja utječe na zdravlje ljudi, provodi sanitarna inspekcija Državnog inspektorata.

Odredbama Pravilnika nije određeno koliko prostor za usluživanje na otvorenom (terasa) smije biti udaljen od ugostiteljskog objekta, ali je propisano da ugostiteljski objekti moraju biti uređeni i opremljeni te imati odgovarajuće osoblje, tako da omogućuju racionalno korištenje prostora, nesmetano i sigurno kretanje i boravak gostiju i zaposlenog osoblja, nesmetan prijenos stvari, odgovarajuće čuvanje robe, hrane i pića, zaštitu zdravlja gostiju i zaposlenog osoblja te stručno usluživanje gostiju. Uzimajući u obzir navedeno, smatramo da prostor za usluživanje na otvorenom u sklopu ugostiteljskog objekta mora biti udaljen tako da se usluživanje gostiju na tom prostoru iz ugostiteljskog objekta obavlja nesmetano, najkraćim mogućim putem, a što u svakom konkretnom slučaju, povodom zahtjeva ugostitelja utvrđuje nadležno upravno tijelo u postupku utvrđivanja minimalnih uvjeta za ugostiteljsku terasu.

3. Rješenje o ispunjavanju uvjeta ugostiteljsku terasu

Ako ugostiteljski objekt ima prostor za usluživanje na otvorenom (ugostiteljsku terasu) tada taj prostor mora biti obuhvaćen rješenjem nadležnog tijela kojim se utvrđuje da ugostiteljski objekt, oprema i sredstva kojima se obavlja ugostiteljska djelatnost ispunjava minimalne uvjete propisane za vrstu ugostiteljskog objekta u kojoj isti posluje, odnosno propisane uvjete za onu kategoriju u kojoj je ugostiteljski objekt kategoriziran (ako se kategorizira). Ako ugostitelj u vrijeme ishoda rješenja nije imao ugostiteljsku terasu, a nakon toga je odlučio imati, tada naknadno treba podnijeti zaseban zahtjev nadležnom upravnom tijelu za izdavanje rješenja o ispunjavanju propisanih uvjeta i za usluživanje na terasi.

Ministarstvo turizma i sporta nadležno je za donošenje rješenja za o ispunjavanju propisanih uvjeta za prostore za usluživanje na otvorenom ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli—za vrste hotel i vrste kojih se kategorije označavaju zvjezdicama te za ugostiteljske objekte iz skupine Kampovi vrste kamp i glamping, a za donošenje rješenja za prostore za usluživanje na otvorenom za sve ostale ugostiteljske objekte nadležno je upravno tijelo Grada Zagreba odnosno županije u čijem djelokrugu je obavljanje povjerenih poslova državne uprave koji se odnose na ugostiteljstvo (u nastavku: nadležno tijelo). Uz zahtjev za izdavanje rješenja, ugostitelj je dužan priložiti dokaz o pravu raspolaganja prostorom za usluživanje na otvorenom ugo-

- 4 Koja se područje smatra područjem izvan naseljenog područja naselja, za svoje područje odlukom propisuje predstavničko tijelo općine odnosno grada.
- 5 Posebni propis kojim se utvrđuju mjere u cilju izbjegavanja, sprječavanja ili smanjivanja štetnih učinaka na zdravlje ljudi koje uzrokuje buka u okolišu je Zakon o zaštiti od buke (Nar. nov., br. 30/09., 55/13., 153/13., 41/16., 114/18. i 14/21.), Pravilnik o djelatnostima za koje je potrebno utvrditi provedbu mjera za zaštitu od buke (Nar. nov., br. 91/07.) i Pravilnik, o najvišim dopuštenim razinama buke s obzirom na vrstu izvora buke, vrijeme i mjesto nastanka (Nar. nov., br. 143/21.).

3 Čl. 4. Pravilnika o načinu obračuna površine i obujma u projektima zgrada (Nar. nov., br. 90/10., 111/10., 111/10. i 55/12.).

stijeljskog objekta (primjerice, izvod iz z.k. uoška ili vlasnički list, ugovor o zakupu ili odluku nadležnog upravnog tijela općine ili grada na području kojeg se prostor nalazi ili ugovor sklopljen s tim upravnim tijelom o pravu korištenja prostora javne površine i dr.). Ako je prostor za usluživanje na otvorenom ugostiteljskog objekta u suvlasništvu više vlasnika (npr. ispred zgrade kolektivnog stanovanja), sukladno članku 41. stavak 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima⁶ zahtjevu za izdavanje rješenja o utvrđivanju minimalnih uvjeta prostora za usluživanje na otvorenom ugostiteljskog objekta (terase), potrebno je priložiti suglasnost svih suvlasnika zemljišta na kojem se nalazi taj prostor.

Rješenje o ispunjavanju minimalnih uvjeta koje izdaje nadležno tijelo ugostiteljji najčešće zamjenjuju s rješenjem nadležnog upravnog tijela jedinice lokalne samouprave odnosno općine ili grada (u nastavku: JLS), što je u najvećem broju slučajeva e upravni odjel za komunalne ili imovinsko pravne poslove, a kojim se ugostitelju, u skladu s komunalnim propisima, odobrava korištenje javne površine u svrhu postavljanja ugostiteljske terase zbog čega smatraju da više nisu obvezni ishoditi i rješenje nadležnog tijela za poslove ugostiteljstva. Međutim, ova dva rješenja nisu istovjetna, budući se rješenje o uvjetima korištenja javne površine za postavljanje ugostiteljske terase temelji na komunalnim propisima, a rješenje o ispunjavanju minimalnih uvjeta za pružanje ugostiteljski usluga na otvorenom, na propisima iz područja ugostiteljstva. Rješenjem nadležnog upravnog tijela JLS odobrava se ugostitelju korištenje javno-prometne površine za postavljanje ugostiteljske terase i ujedno se određuje položaj terase u prostoru, veličina terase, oprema, izgled opreme terase, uređenje terase te vrijeme korištenja javne površine za terasu. S druge strane, rješenjem nadležnog tijela utvrđuje se da prostor, oprema i uređaji kojima se obavlja ugostiteljska djelatnost na otvorenom, udovoljavaju minimalnim uvjetima propisanim Zakonom i Pravilnikom. Dok kontrolu posjedovanja rješenja nadležnog tijela JLS o korištenju javne površine za postavljanje terase, kao i postavljanje opreme na terasu u skladu s tim rješenjem obavljaju mjesno nadležni komunalni redari, kontrolu posjedovanja rješenja nadležnog tijela o ispunjavanju minimalnih uvjeta za pružanje ugostiteljskih usluga na ugostiteljskoj terasi, provode mjesno nadležni turistički inspektori Državnog inspektorata. U tom smislu, očitovao se tada Ministarstvo turizma (sada Ministarstvo turizma sporta) u svojem mišljenju Klasa: 011-03/14-02/109., Urbroj: 529-06-14-2 od 5.6.2014. iz kojeg izdvajamo slijedeće:

"Mišljenja smo da je turistički inspektor ovlašten, u smislu odredbi Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti i Zakona o turističkoj inspekciji (sada Zakona o Državnom inspektoratu—op. aut.) obavljati inspekcijski nadzor prostora za usluživanje na otvorenom ugostiteljskih objekata u smislu ispunjavanja minimalnih uvjeta propisanih člankom 54. Pravilnika o razvrstavanju i minimalnim uvjetima ugostiteljskih objekata iz skupina Restorani, Barovi, Catering objekti i Objekti jednostavnih usluga, a komunalno redarstvo nadležno je nad provedbom propisa o komunalnom redom te aktom upravnog tijela grada ili općine kojim se određuje položaj terase u prostoru, veličina terase, oprema, izgled opreme terase, uređenje terase, vrijeme korištenja površine za terasu i druge uvjete određene tom odlukom i komunalnim propisima. S obzirom da turistički inspektor nije stvarno nadležan za provođenje inspekcijskog nadzora nad provođenjem propisa o komunalnom redu nego je za nadzor nadležno komunalno redarstvo, mišljenja

smo da bi turistički inspektor, kada u inspekcijском nadzoru utvrdi da je ugostitelj nakon izdavanja rješenja za prostor za usluživanje na otvorenom ugostiteljskog objekta, isti prostor pretvorio u „zimski vrt“ o tome trebao u pisanom obliku obavijestiti komunalno redarstvo, a ako se radi o građevini i građevinsku inspekciju."

Stoga, neovisno o tome što je ugostitelj ishodio rješenje o ispunjavanju uvjeta za postavljanje ugostiteljske terase na javno-prometnoj površini sukladno komunalnim propisima, obavezan je ishoditi i rješenje nadležnog tijela kojim se utvrđuje ispunjavanje minimalnih uvjeta za pružanje ugostiteljskih usluga i na prostoru ugostiteljske terase sukladno ugostiteljskim propisima. Štoviše, bez rješenja nadležnog tijela ne može započeti s pružanje ugostiteljskih usluga na terasi.

Rješenjem o ispunjavanju minimalnih uvjeta za ugostiteljsku terasu određuje se i površina tog prostora, a u pojedina nadležna tijela u izreci (ili obrazloženju) rješenja navode i najveći broj konzumnih mjesta (stolova s pripadajućim stolicama ili klupama) koji je dopušteno postaviti na tom prostoru. Ugostitelj ne smije usluživati goste na površini prostora izvan onog utvrđenog rješenjem, niti postavljati više stolova i stolica nego je navedeno u rješenju, jer u tom slučaju obavlja djelatnost suprotno rješenju. Na prostoru za usluživanje na otvorenom ugostiteljskih objekata, ugostitelji smiju gostima pružati samo one ugostiteljske usluge koje su navedene u rješenju nadležnog tijela o ispunjavanju propisanih uvjeta za ugostiteljski objekt (primjerice, na ugostiteljskoj terasi caffè bara gostima se smiju usluživati samo pića i napitci, a slastice ako su navedene u rješenju, ali ne i jela, dok se na ugostiteljskoj terasi restorana, gostima smiju usluživati i jela iz ponude na jelovniku restorana).

Ako ugostitelj pruža ugostiteljske usluge na otvorenom prostoru (terasi) ugostiteljskog objekta, a za objekt i otvoreni prostor (terasu) nije ishodio rješenje nadležnog tijela o ispunjavanju minimalnih uvjeta, riječ je o neregistriranom obavljanju ugostiteljske djelatnosti što je zabranjeno i sankcionirano Zakonom o zabrani i sprječavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti (u nastavku: ZZSND).⁷ U tom slučaju, turistički inspektor Državnog inspektorata donosi usmeno rješenje u sklopu zapisnika o obavljanju inspekcijskog nadzora kojim se ugostitelju zabranjuje obavljanje neregistrirane ugostiteljske djelatnosti u objektu i na otvorenom prostoru (terasi) do otklanjanja utvrđenih nedostataka (do ishoda rješenja), a najkraće na rok od 30 dana od dana izdavanja usmenog rješenja. Rješenje se izvršava bez odgode, po obavljanom inspekcijskom nadzoru pečaćenjem objekta, opreme i uređaja (npr. točionika, stolova i stolica) kojima se obavlja ugostiteljska djelatnost (iznimno, najkasnije u roku dva dana od izdavanja usmenog rješenja) ili na drugi pogodan način (prisilnim izvršenjem putem izricanja novčanih kazni).⁸ Rješenje se dostavlja u pisanom obliku stranci, Ministarstvu financija, Poreznoj upravi, Hrvatskom zavodu za zapošljavanje te Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Žalba na ovo rješenje ne odlaže njegovo izvršenje. Turistički inspektor prekršajnim nalogom oduzet će ili u optužnom prijedlogu predložiti općinskom sudu nadležnom za vođenje prekršajnog postupka oduzimanje protupravno stečene imovinske koristi ostvarene obavljanjem neregistrirane djelatnosti kao i oduzimanje predmeta prekršaja (npr. opreme, sredstva te hrana i pića kojima se obavlja neregistrirana ugostiteljska djelatnost).

⁷ Nar. nov., br. 61/11. i 66/19.

⁸ Prisilno izvršenje nenovčanih obveza izrečenih izvršnim rješenjem novčanim kaznama, propisano je odredbom čl. 14. Zakona o općem upravnom postupku (Nar. nov., br. 47/09. i 110/21.).

Ako ugostitelj ima rješenje o ispunjavanju minimalnih uvjeta za vrstu ugostiteljskog objekta, ali ne i za prostor za usluživanje na otvorenom ugostiteljskog objekta, tada je riječ o obavljanju ugostiteljske djelatnosti suprotno izdanom rješenju što je sankcionirano odredbama Zakona. U ovom slučaju, turistički inspektor Državnog inspektorata pisanim rješenjem ugostitelju zabranjuje pružanje ugostiteljskih usluga na prostoru za usluživanje na otvorenom ugostiteljskog objekta (ugostiteljskoj terasi) dok ne ishodi rješenje nadležnog tijela kojim se utvrđuje da i prostor ugostiteljske terase, oprema i sredstva kojima se na tom prostoru obavlja ugostiteljska djelatnost, ispunjavaju propisane minimalne uvjete za usluživanje na ugostiteljskoj terasi. Žalba protiv rješenja ne odlaže njegovo izvršenje. Pored rješenja, turistički inspektor će prekršajno sankcionirati ugostitelja zbog prekršaja—obavljanja ugostiteljske djelatnosti suprotno izdanom rješenju.

4. Minimalni uvjeti prostora za usluživanje na otvorenom

Ugostiteljska terasa odnosno prostor za usluživanje na otvorenom mora biti dovoljno prostran te ovisno o vrsti ugostiteljskog objekta i usluga koje se u njemu pružaju, imati potreban broj visokih i/ili niskih stolova i stolaca odnosno klupa ili konzumnih pultova. Stol na kojem se gosti uslužuju mora imati površinu koja se lako čisti i dezinficira, a ako se uslužuju jela, stol mora biti prekriven neoštećenim, čistim stolnjakom ili podloškom za posluživanje ispred svakog konzumnog mjesta. Kada se uslužuju jela na stolu mora biti papirnati ili platneni ubrus (papirnati ubrus mora biti od upijajućeg materijala). Pribor za jelo (žlice, noževi, vilice i dr.) moraju biti od nehrđajućeg materijala, a kad nisu u uporabi, moraju, kao i tanjuri, tanjurići, šalice i drugo posuđe i čaše, biti zaštićeni od prašine.

U jednom dijelu tog prostora ugostiteljske terase mogu se naočigled gostiju pripremati napitci, hladna i topla jela, u kom slučaju prostor za pripremu jela mora biti opremljen uređajima i opremom sukladno složenosti pripremanja jela (npr. termički blok, napa, sudoper) i mora imati točionik sa šankom. O tome može li se na prostoru ugostiteljske terase postaviti grill na drva koji je izdvojen od kuhinje restorana, ministarstvo nadležno za turizam očitivalo⁹ se da propisima iz nadležnosti ovoga ministarstva nisu propisani uvjeti glede postavljanja grila na drva na otvorenom prostoru koji je izdvojen od kuhinje restorana, no napominje da se prilikom izrade takvog objekta trebaju provest mjere zaštite od požara sukladno Zakonu o zaštiti od požara.¹⁰ U prostoru za pripremanje jela unutar prostora ugostiteljske terase ne može se obavljati čišćenje i obrada namirnica. Ako se na prostoru ugostiteljske terase nalazi točionik sa šankom, onda je on samostalna funkcionalna cjelina za pripremanje, izdavanje i/ili usluživanje pića, napitaka i (hladnih i/ili toplih) jednostavnih jela i slastica. Točionik mora imati miješalicu s toplom i hladnom vodom i odvodnom, uređaje i opremu za odlaganje pića i napitaka, rashladne uređaje za pića, odgovarajući šank s radnom plohom od nehrđajućeg materijala koji se lako čisti i dvodijelni sudoper ili jednodijelni sudoper i stroj za pranje čaša.¹¹ Ako se u točioniku pripremaju i uslužuju samo hladna jednostavna jela, točionik u tom slučaju mora imati radnu površinu za obradu hrane, dvodijelni sudoper za pranje posuđa s tekućom toplom i hladnom vodom, rashladni uređaj za hladna jela i slastice, za potrebe osobalja—poseban umivaonik s tekućom hladnom i toplom vodom, tekući sapun, papirnati ručnici ili aparat

za sušenje ruku, a ako se pripremaju i uslužuju i topla jednostavna jela, točionik mora imati osigurano djelotvorno prirodno prozračivanje. Ako se iz točionika neposredno uslužuju gosti, točionik mora imati šank sa ili bez visokih stolica, a ako se u ugostiteljskom objektu uslužuju napitci, mora imati espresso aparat (osim ako se isti nalazi u prostoru točionika u prostoriji za usluživanje unutar ugostiteljskog objekta).

Ugostiteljski objekt kojem se zbog prostora za usluživanje na otvorenom povećava broj konzumnih mjesta, ne mora zbog tog povećanja povećavati broj zahoda za goste i umivaonika koje mora imati sukladno Pravilniku, a ovisno o ukupnom broju smještajnog kapaciteta ugostiteljskog objekta. To stoga, jer se za potrebe propisanog broja zahoda za goste i umivaonika u predprostorima tih zahoda koje ugostiteljski objekt u određenoj vrsti mora imati, uzimaju u obzir samo konzumna mjesta u prostoriji za usluživanje gostiju unutar ugostiteljskog objekta.

Za pojedine vrste ugostiteljskog objekta Pravilnikom su dodatno propisani uvjeti koje mora ispunjavati prostor za usluživanje na otvorenom ugostiteljskog objekta. Prostor za usluživanje na otvorenom ugostiteljskih objekata koji posluju u vrsti beach bar i kušaonica, mora biti natkriven nadstrešnicom ili tendom ili opremljen suncobranima, a može biti opremljen s visokim stolovima sa stolicama ili niskim stolovima i stolicama ili klupama odnosno drugim namještajem prikladnim za duži ili kraći boravak gostiju. Ugostiteljski objekt koji posluje na plaži ili drugom otvorenom prostoru, ne mora imati osiguran zahod za goste ako je u neposrednoj blizini tog ugostiteljskog objekta osigurano korištenje javnog zahoda. Ako nije osigurano korištenje javnog zahoda, ugostiteljski objekt koji posluje u vrsti beach bar mora u njegovoj neposrednoj blizini imati kemijski zahod, jedan za žene i jedan za muškarce, koji u potpunosti mora biti ograđen prirodnim ili drugim materijalom radi uklapanja u okoliš i vizualne skrivenosti kabina. Ugostiteljski objekt koji posluje u vrsti kušaonica i koji ima samo prostor za usluživanje gostiju na otvorenom ne mora uopće imati zahod za goste.

5. Prostori za usluživanje na otvorenom ugostiteljskih objekata u kojima se pružaju usluge smještaja

5.1. Ugostiteljski objekti iz skupine Hoteli

Objekti iz skupine Hoteli razvrstavaju se sukladno obveznim ugostiteljskim uslugama u slijedeće vrste: hotel baština, difuzni hotel, hotel, aparthotel, turističko naselje, turistički apartmani, integralni (udruženi) hotel, pansion (sve ove vrste mogu biti lječilišne vrste), a hotel, aparthotel, turističko naselje, turistički apartmani, pansion i lječilišne vrste se i kategoriziraju (kategoriziranom objektu koji ima dodatne sadržaje, uređaje i usluge prilagođene posebnim zahtjevima gosta može utvrditi do najviše četiri posebnih standarda). Minimalni uvjeti za vrstu, kategoriju i posebni standard propisani su Pravilnikom o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli.¹² Svi ovi objekti u svom sastavu mogu imati otvoreni prostor za usluživanje gostiju kao što je terasa, plaža, vrt i sl. koji mora biti opremljen namještajem prikladnim za usluživanje (stolovi, stolice) te mora biti obuhvaćen rješenjem nadležnog tijela o ispunjavanju propisanih uvjeta. Osim toga, ugostitelj može u objektu pripremati jela, pića i napitke za potrošnju na drugom (zatvorenom i/ili otvorenom) prostoru te vršiti dostavu istih s ili bez usluživanja (catering). Ugostiteljski objekti iz ove skupine, na

⁹ Ministarstvo turizma, Kl. 011-01/16-01/282., Ur.br. 529-06-16-2. od 28.7.2016.

¹⁰ Nar. nov., br. 92/10 i 114/22.

¹¹ Sudoperi i stroj za pranje čaša mogu biti smješteni i izvan točionika u neposrednoj blizini koja s točionikom čini funkcionalnu cjelinu.

¹² Nar. nov., br. 56/16. i 120/19.

otvorenom prostoru mogu imati i dodatne sadržaje poput bazena i sportskih igrališta (za tenis, nogomet, rukomet i dr.).

5.2. Ugostiteljski objekti iz skupine Kampovi

Ugostiteljski objekt iz skupine Kampovi je poslovni objekt i funkcionalna cjelina u kojem ugostitelj obavlja ugostiteljsku djelatnost odnosno pruža ugostiteljske usluge (smještaja, prehrane, pića i napitaka) u ugostiteljskim sadržajima, i koji je opremljen sanitarnim čvorom za goste u zajedničkim sadržajima i sanitarnim čvorom ili drugim sanitarnim elementima za goste na smještajnim jedinicama jedinicama na otvorenom prostoru odnosno u smještajnim jedinicama u građevini (bungalov, paviljon i dr.). Ovisno o obveznim ugostiteljskim uslugama koji se u objektu pružaju, objekti iz skupine Kampovi, razvrstavaju se u vrste kamp, glamping i kamp odmorište. **Kamp i glamping** su objekti u kojima se pružaju usluge: smještaja na osnovnim smještajnim jedinicama (tj. usluge kampiranja), a mogu se pružati i u smještajnim jedinicama u građevinama; prehrane, pića i napitaka; iznajmljivanje pokretne opreme za kampiranje; bavljenja sportom i/ili drugi oblicima rekreacije u kampu ili njegovoj blizini; i druge usluge u funkciji turističke potrošnje. **Kamp odmorište** je objekt u kojem ugostitelj pruža usluge kampiranja za kraći odmor gosta s vlastitom pokretnom opremom za kampiranje. Osnovne smještajne jedinice u kampu i glampingu su **kamp mjesto** (pojedinačno ili grupno brojem ili sl. označen i uređen prostor za kampiranje na otvorenom, očišćen od korijenja, kamenja i sl.) i **kamp parcela** (omeđen, pojedinačno brojem ili sl. označen i uređen prostor za kampiranje na otvorenom, očišćen od korijenja, kamenja i sl.), a u kamp odmorištu **kamp mjesto** i **centralna servisna stanica**.

Ugostiteljski objekt mora biti povezan javnom prometom infrastrukturom za vozila, a ako nema uvjeta za pristup vozila, tada mora postojati prometnica za pješake, a u blizini recepcije mora imati jedan kolni ulaz i jedan izlaz. Osim u blagovaonici, ugostitelj može kampiste u kampu i glampingu usluživati jelom, pićima i napitcima i na terasi, plaži, vrtu i sl. prostorima za usluživanje na otvorenom, opremljenim namještajem prikladnim za usluživanje (ako posluje samo ljeti, može samo na terasi), a hranu može pripremati u uređenom i opremljenom natkrivenom prostoru za pripremanje hrane. U kampu i glampingu na otvorenom prostoru mogu se pružiti sportsko rekreacijski sadržaji te u tu svrhu imati sportska igrališta (npr. za odbojku, odbojku na pijesku, mini golf, košarku, mali nogomet, rukomet, tenisko igralište), dječja igrališta, bazen i druge sadržaje za razonodu gostiju. Kamp, glamping i kamp odmorište moraju ispunjavati minimalne uvjete za vrstu, a kamp i glamping i uvjete za kategoriju u kojoj posluju, propisane Pravilnikom o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Kampovi i njegovim priložima,¹³ a što rješenjem utvrđuje nadležno tijelo.

5.3. Ostali ugostiteljski objekti za smještaj

Ugostiteljski objekti iz skupine Ostali ugostiteljski objekt za smještaj, razvrstavaju se sukladno obveznim ugostiteljskim uslugama u slijedeće vrste: soba, apartman, studio apartman, kuća za odmor, prenočište, hostel, odmaralište za djecu, planinarski dom, lovački dom, učenički ili studentski dom i objekt za robinzonski smještaj. U onim vrstama objekata u kojima ugostitelj u skladu s Pravilnikom o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Ostali ugostiteljski objekti za smještaj¹⁴ gostima u smještaja pruža uslugu prehrane, pića i napitaka, a koji posluju samo ljeti, gosti se

mogu usluživati na jednom dijelu natkrivenog otvorenog prostora (koji može biti dio prostora plaže, vrsta, terase i sl.), a u drugom dijelu tog prostora, na očigled gostiju može pripremati jela. Ugostiteljske usluge smještaja, prehrane, pića i napitaka u cijelosti se pružaju na otvorenom prostoru u ugostiteljskom objektu vrste objekt za robinzonski smještaj. **Objekt za robinzonski smještaj** je objekt u kojem ugostitelj pruža usluge smještaja na otvorenim prostorima pod neuobičajenim okolnostima i uvjetima i u kojem se mogu pružati usluge prehrane, pića i napitaka na catering način, a gosti mogu (i) sami na svoj način i svoju odgovornost pripremati i konzumirati jela. Objekt za robinzonski smještaj ne mora (ali može) biti priključen na infrastrukturu (struju, vodu, kanalizaciju, plin, telefon i sl.), a šatori, prostorije ili prostori za smještaj moraju biti izrađeni od lokalnog i prirodnog materijala te prirodne mogućnosti (od kamena, drva, trstike, granja, pećine, stare kolibe i sl.). Prostori za smještaj na otvorenom moraju biti neuobičajenog oblika ili postavljeni na neuobičajeni način (pod zemljom, na stupovima, drvu, vodi, stijeni i sl.) ali ne i u kontejneru. Higijenski ispravna pitka i sanitarna voda osigurava se prema lokalnim uvjetima (iz boca, cisterni, prirodnih izvora, vodovoda i sl.), a korištenje zahoda prema mogućnostima (komunalni otpad mora se redovito odstranjivati). Minimalni uvjeti za objekt za robinzonski smještaj propisani su u Prilogu IV. navedenog Pravilnika.

6. Skupina ugostiteljskih objekata jednostavnih usluga

6.1. Vrste ugostiteljskih objekata iz skupine Objekti jednostavnih usluga

U skupinu Objekti jednostavnih usluga (u nastavku: OJU) ubrajaju se slijedeće vrste ugostiteljskih objekata: objekt jednostavnih usluga u kiosku, objekt jednostavnih brzih usluga, objekt jednostavnih usluga u nepokretnom ili priključnom vozilu, objekt jednostavnih usluga u šatoru, objekt jednostavnih usluga na klupi i objekt jednostavnih usluga na kolicima ili sličnim napravama.

Osnovna karakteristika OJU je da se u njima pripremaju i gostima uslužuju jednostavna (topla i hladna) jela, pića i napitci, kao i jednostavna jela u konfekcioniranom obliku i sladoled, a gosti se u pravilu uslužuju kroz otvore za usluživanje (iz kioska, nepokretnog ili priključnog vozila) ili se uslužuju sa klupe i kolica ili sl. naprava, odnosno za stolovima, ako se ugostiteljske usluge pružaju u šatoru. Pod jednostavnim jelima podrazumijevaju se: naresci, sir, jaja, pržene i slane ribe, pržene lignje, topli i hladni sendviči, hrenovke, kobasice, razne vrste burgera, hot dog, kotleti, čevapčići, ražnjići, kotlovinu, jela iz kotlića, pommes frites, pizza, palačinke i sl. jela koja ne zahtijevaju složeniju pripremu jela, već se pripremaju i uslužuju na jednostavan i brz način. Pod pripremanjem i usluživanjem pića podrazumijevaju se kako bezalkoholna tako i alkoholna pića. Iznimno, alkoholna pića ne smiju se pripremati niti usluživati gostima u objektu jednostavnih brzih usluga (alkoholna pića su sva ona pića koja sadržavaju najmanje 2 % vol. alk. Pod napitcima se smatraju topli i hladni napitci (npr. čaj, kava, kakao, vitaminski napitci poput „Cedevite“). Gosti se uslužuju priborom za jednokratnu uporabu (pvc ili papirnate čaše i tanjuri, pvc pribor za jelo), a jela, pića i napitci u pravilu se naručuju radi konzumiranja u hodu ili na drugom mjestu. Podsjećamo na odredbe čl. 46. i 47. Pravilnika o ambalaži i otpadnoj ambalaži, plastičnim proizvodima za jednokratnu uporabu i ribolovnom alatu koji sadržava plastiku¹⁵ kojima je propisano da je ugostitelj koji obavlja ugostiteljsku djelatnost u OJU gdje se pripremaju i uslužuju napitci u

¹³ Nar. nov., br. 54/16., 68/19. i 120/19.

¹⁴ Nar. nov., br. 54/16. i 69/17.

¹⁵ Nar. nov., br. 137/23.

jednokratnim plastičnim čašama za napitke obvezan potrošaču osigurati alternativne višekratne čaše za napitke ili jednokratne čaše za napitke koje su izgrađene od drugog materijala (npr. od kartona), a u onim OJU gdje se hrana priprema i uslužuje jednokratnim plastičnim spremnicima za hranu, obvezan je potrošaču osigurati alternativne višekratne spremnike za hranu ili jednokratne spremnike za hranu izrađenu od drugog materijala.

ističemo...

Zbog navedenog, a i zbog toga što se radi o ugostiteljskim objektima montažnog odnosno prenosivog ili mobilnog tipa (kiosk, nepokretno ili priključno vozilo, klupa, šator) većina ugostiteljskih objekata iz ove skupine posluje na otvorenim prostorima javnih površina i drugim površinama te na mjestima održavanja sajмова, prigodnih proslava, manifestacija i sl. događanja.

6.2. Minimalni uvjeti za ugostiteljske objekte iz skupine OJU

Ugostitelj koji obavlja ugostiteljsku djelatnost u nekoj od vrsta ugostiteljskih objekata iz skupine OJU, obvezan je kroz svo vrijeme obavljanja djelatnosti ispunjavati minimalne uvjete propisane Pravilnikom za vrstu u kojoj posluje, od kojih za potrebe ovoga članka navodimo najvažnije.

Objekt jednostavnih usluga u kiosku, objekt jednostavnih brzih usluga, objekt jednostavnih usluga u nepokretnom ili priključnom vozilu¹⁶ i objekt jednostavnih usluga u šatoru moraju imati: točionik, prostor za pripremanje jela u točioniku, priručni prostor za čuvanje hrane i pića, dovoljan broj koševa za otpatke s poklopcem za nožno otvaranje, a može imati prostoriju odnosno prostor za usluživanje s točionikom bez ili s visokim stolovima, **ali bez (visokih ili niskih) stolaca** (osim objekta jednostavnih usluga u šatoru koja može imati klupe i stolove). **Ako se objekti jednostavnih usluga u kiosku, objekti jednostavnih brzih usluga i objekti jednostavnih usluga u nepokretnom ili priključnom vozilu nalaze izvan naseljenih područja naselja**, a čije lokacije odlukom propisuje predstavničko tijelo JLS, **moгу biti opremljeni visokim stolovima sa stolicama te s niskim stolovima i stolicama ili klupama**. Iznimno, kiosk ne mora imati prostor za pripremanje jela u točioniku ukoliko samo priprema i uslužuje piće i napitke. Ako kiosk nema prostor za usluživanje mora imati nadstrešnicu i otvor za usluživanje sa rubnom daskom. Objekt jednostavnih usluga u nepokretnom ili priključnom vozilu i objekt jednostavnih usluga u šatoru moraju imati i spremnik s dovoljno zdravstveno ispravne vode za piće, a u šatoru mora imati dovoljan broj stabilnih stolova, klupa za sjedenje ili stolaca. Šator treba biti od vodonepropusnog materijala, stabilan i prostor, te mora imati dovoljan broj stabilnih stolova, kupa za sjedenje ili stolaca. **Objekt jednostavnih usluga na klupi i objekt jednostavnih usluga na kolicima ili sl. napravama** mora imati radnu površinu od nehrđajućeg materijala koji se lako čisti i pere, veličine dovoljne za pripremu vrsta i količina jela i pića koja se uslužuju, odgovarajući termički blok i odgovarajući rashladni uređaj, spremnik s dovoljno zdravstveno ispravne vode za piće, dovoljan broj koševa za otpatke s poklopcem na nožno otvaranje, a objekt jednostavnih usluga na klu-

pi mora biti natkriven nadstrešnicom od fiksnog materijala. **Objekti jednostavnih usluga na klupi i objekti jednostavnih usluga na kolicima (ili sl. napravama) ne mogu imati stolove i stolce.**

Ugostiteljski objekti iz skupine OJU ne moraju imati zahod za goste ako imaju prostoriju za usluživanje površine do 15 m², a nemaju prostor za usluživanje na otvorenom s niskim stolovima i namještajem za sjedenje. U protivnom, ako ovi ugostiteljski objekti imaju prostoriju za usluživanje gostiju površine veće od 15 m² (bez obzira na prostor za usluživanje na otvorenom) ili imaju prostoriju za usluživanje gostiju do 15 m², ali na prostoru za usluživanje na otvorenom (terasi) imaju niske stolove i namještaj za sjedenje, obvezni su imati i zahod za goste. Iznimno, objekt jednostavnih usluga u kiosku, objekt jednostavnih usluga u nepokretnom ili priključnom vozilu koji se nalaze izvan naseljenih područja naselja ne moraju ni u tom slučaju imati zahod za goste, ako je u neposrednoj blizini tog ugostiteljskog objekta osigurano korištenje javnog zahoda.

6.3. Prostor na kojemu se mogu pružati ugostiteljske usluge iz OJU**ističemo...**

Predstavničko tijelo JLS određuje prostore na kojima ugostitelji mogu obavljati ugostiteljsku djelatnost u kiosku, nepokretnom ili priključnom vozilu, šatoru, na klupi, kolicima i sl. napravama opremljenim za pružanje ugostiteljskih usluga na javnim površinama. Za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u ugostiteljskom objektu iz skupine OJU na privatnom prostoru, potrebno je ishoditi odobrenje JLS.

Pri određivanju prostora treba voditi računa da se OJU ne može nalaziti na udaljenosti manjoj od 100 m od postojećega ugostiteljskog objekta u građevini, zasebnoj dijelu građevine ili poslovnom prostoru u kojem se obavlja ugostiteljska djelatnost, osim u slučaju kada se radi o održavanju manifestacija, sajмова, prigodnih priredbi i sl. Predstavničko tijelo JLS svojom odlukom može propisati vanjski izgled ugostiteljskih objekata iz skupine OJU koji posluje na javnim i privatnim površinama, vodeći računa o lokalnim ambijentalnim obilježjima. Iznimno, ugostitelj može odrediti prostor i vanjski izgled navedenih ugostiteljskih objekata bez ograničenja udaljenosti od ugostiteljskog objekta u građevini odnosno poslovnom prostoru, ako se OJU nalazi u sklopu ugostiteljskog objekta iz skupine Hoteli koji se kategorizira zvjezdicama ili u sklopu ugostiteljskog objekta iz skupine Kampovi koji se kategoriziraju te ako takvo određivanje ne podliježe primjeni posebnih propisa (primjerice komunalnih propisa, propisa o sigurnosti cestovnog saobraćaja, zaštite okoliša i dr.).

7. Skupina catering objekti

Skupinu Catering objekti čini vrsta Pripremnica obroka (catering), pod kojom se smatra objekt u kojem se pripremaju jela, a mogu se pripremati slastice i napitci koji se dostavljaju ili dostavljaju i uslužuju na drugim mjestima, koji mogu biti i prostori na otvorenom gdje se organiziraju svadbe, banketi, manifestacije i sl. događaji. Ugostitelj koji obavlja ugostiteljsku djelatnost u ovoj vrsti ugostiteljskog objekta mora biti registriran za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u toj vrsti ugostiteljskog objekta, a za pripremnice obroka mora ishoditi rješenje o ispunjavanje propisanih minimalnih uvjeta. Pripremnica obroka (catering) mora imati kuhinju i prostoriju za čuvanje hrane i pića, opremu potrebnu za dostavu i posluživanje jela i pića na mjestu

¹⁶ Objekt u nepokretnom ili priključnom vozilu smatra se registrirano i u voznom stanju vozilo odnosno priključno vozilo koje je zaustavljeno (stoji) na mjestu u svrhu pružanja ugostiteljskih usluga.

dostave te odgovarajuća vlastita dostavna vozila (mogu biti i vozila uzeta u zakup odnosno leasing) koja udovoljavaju propisima o higijeni hrane, te osoblje za posluživanje na mjestu dostave.

Iznimno, bez rješenja o ispunjavanju propisanih uvjeta za vrstu pripremnica obroka odnosno catering, (samo) dostavu jela (ne i pića) iz svog asortimana mogu vršiti ugostiteljski koji posluju u ugostiteljskim objektima iz skupine Restorani (restoran, gostionica, zdravljak, zalogajnica, pečenjarnica, pizzeria, bistro, slastičarnica i objekt brze prehrane—fast food) te u vrsti kavana, pivnica, buffet, krčma, konoba i klet iz skupine Barovi.

Podsjećamo da i u ovom slučaju, ugostitelj koji obavlja ugostiteljsku djelatnost u ugostiteljskom objektu iz skupine Catering objekt mora potrošaču osigurati dostavu i usluživanje hrane u jednokratnim plastičnim spremnicima za hranu, u višekratnim spremnicima za hranu ili u jednokratnim spremnicima za hranu izrađenim od drugog materijala.¹⁷

8. Pružanje ugostiteljskih usluga na otvorenom prostoru obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva

Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (u nastavku: OPG)¹⁸ može u sklopu objekata na OPG-u (vinotočju/kušaonici, izletištu, kampu i objektu za robinzonski smještaj) usluživati jela, pića i napitke na prostoru na otvorenom (trava, kamen, terasa i sl.), pri čemu objekt za robinzonski smještaj ne mora ispunjavati minimalne uvjete glede osiguranja tekuće hladne i tople vode s odvodnjom, električne energije s osvjetljenjem, grijanja i umjetnog prozračivanja prostora te fiksne ili mobilne telefonske veze, nego te uvjete OPG može ispunjavati prema lokalnim mogućnostima. OPG koji uslužuje jela, pića i napitke na otvorenom prostoru (osim objekta za robinzonski smještaj) mora imati jedan kemijski zahod ili zahod (zahodska školjka, umivaonik) ili upotrebu sanitarnog čvora mora osigurati u ugostiteljskom ili drugom dostupnom objektu u blizini OPG-a temeljem ugovora sklopljenog s ugostiteljem ili vlasnikom tog objekta.

Iznimno, OPG koji u vrsti vinotočje/kušaonica uslužuje hranu, piće i napitke samo na otvorenom prostoru ne mora imati sanitarni čvor za goste na OPG-u. Ako OPG u vrsti vinotočje/kušaonica i izletišta uslužuje do deset gostiju jelima, pićima i napitcima na otvorenom može imati jedan zajednički sanitarni čvor za žene i muškarce u

blizini prostora za usluživanje (sanitarni čvor može biti zasebno ili onaj koji koristi domaćinstvo za svoje potrebe) s time da sanitarni čvor ima zahodsku školjku s umivaonikom (isti mogu biti u jednoj prostoriji ili zahodska školjka može biti u zahodskoj kabini, a umivaonik u predprostoru). Nositelj OPG-a koji pruža ugostiteljske usluge u objektu vrste vinotočje/kušaonica i/ili u objektu za robinzonski smještaj, ne mora imati blagovaonicu ako jela koja priprema na OPG-u uslužuje gostima isključivo na otvorenom prostoru.

Gosti mogu i sami na svoj način i svoju odgovornost pripremati i konzumirati jela, pića i napitke na uređenom otvorenom prostoru.

Posebni uvjeti propisani su za vrstu objekt za robinzonski smještaj, pod kojim se podrazumijeva objekt u kojem OPG pruža usluge smještaja (u prostorijama) ili na otvorenim prostorima pod neobičajenim okolnostima i uvjetima. Otvorena vatra ili roštilj smiju se ložiti samo na pripremljenim mjestima, obloženim vatrootpornim materijalom (kamen, cigla i sl.), a mjesto za loženje otvorene vatre ili roštilja na otvorenom prostoru mora biti čisto od biljnog pokrova u krugu od 1,5 m, i ne smije biti na udaljenosti manjoj od 3 m od prostorija. Do 20 m od ložišta za otvorenu vatru ili roštilj, treba biti 100 L vode s vjedrom ili mogućnost gašenja iz vodovoda ili vatrogasni aparat za gašenje požara, a pepeo treba odlagati ukopano u zemlji ili odlagalište od negorivog materijala (nakon svakog odlaganja pepela isti treba polit i vodom ili pokriti zemljom). Izlazni otvor na dimnjaku mora biti na udaljenosti većoj od 3 m od krošnji drveća i drugih zapaljivih materijala. U blizini ložišta otvorene vatre ili roštilja mora biti osigurana lopata i vreća pijeska (u krškim područjima), vatrootporna tkanina za gašenje požara te vatrogasni aparat S-6 s prahom i uputama za korištenje na hrvatskom i najmanje na tri strana jezika.

9. Ugostiteljske usluge izvan ugostiteljskog objekta

Ugostitelji mogu pod uvjetima propisanim Zakonom pružati ugostiteljske usluge na priredbama i manifestacijama izvan svog ugostiteljskog objekta. Ako je riječ o turističko-promidžbenim manifestacijama tada na tim događanjima, pored ugostitelja, ugostiteljske usluge mogu pružati i drugi sudionici koji nisu ugostitelji. Na posebno uređenim otvorenim prostorima ugostiteljske usluge mogu se pružati samo turistima, a u Zakonom propisanim slučajevima kampirati se može izvan ugostiteljskih kampova, kampova iznajmljivača i/ili OPG-ova.

9.1. Pružanje ugostiteljskih usluga ugostitelja izvan ugostiteljskog objekta

Odredbom čl. 12. st.1. Zakona propisano je da ugostitelj može povremeno, za vrijeme trajanja manifestacija, sajmov, prigodnih priredbi i sl., izvan svoga ugostiteljskog objekta pružati ugostiteljske usluge, sukladno već ishođenom rješenju nadležnog tijela o ispunjavanju minimalnih uvjeta za vrstu u kojoj posluje, uz odobrenje JLS (općine/grada).

U smislu prethodno navedene odredbe, ugostitelj može pružati izvan svog ugostiteljskog objekta ugostiteljske usluge uz ispunjavanje slijedećih pretpostavki: da se ugostiteljske usluge pružaju na mjestu i u vrijeme održavanja priredbi, sajmov, manifestacija i sl. kojih organizator može biti sam ugostitelj ili druga pravna i fizička osoba (npr. komorske udruge, interesna udruženja, udruge, općine i gradovi); da za pružanje ugostiteljskih usluga na tim događanjima mora ishoditi odobrenje općine odnosno grada na prostoru kojeg se održava takva priredba, manifestacija i sl. (u tu svrhu upravnom

17 Čl. 47. st.3. Pravilnika o ambalaži, otpadnoj ambalaži, plastičnim proizvodima za jednokratnu uporabu i ribolovnom alatu koji sadržava plastiku.

18 OPG u smislu Zakona o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (Nar. nov., br. 29/18., 32/19. i 18/23.) je organizacijski oblik gospodarskog subjekta poljoprivrednika fizičke osobe koji radi stvaranja dohotka samostalno i trajno obavlja djelatnost poljoprivrede i s njom povezane dopunske djelatnosti, a temelji se na korištenju vlastitih i/ili unajmljenih proizvodnih resursa (zemljišta, stoke, nasada, poljoprivredne mehanizacije, objekata na OPG-u i dr.) te na radu, znanju i vještinama članova obitelji. Poljoprivrednik fizička osoba koja se bavi poljoprivredom u organizacijskom obliku OPG-a, obvezna je upisati se u Upisnik OPG-ova (isti vodi mjesno nadležna podružnica Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju) ako tijekom kalendarske godine ostvari ekonomsku veličinu gospodarstva veću od iznos od 3.000,00 eura ili ako postane obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit. Ugostiteljske usluge na OPG-a pružaju se u sklopu dopunskih djelatnosti na OPG-u te se kao takva djelatnost upisuju u Upisnik OPG-ova. Za pružanje ugostiteljskih usluga na OPG-u, nositelj OPG-a obvezan je od nadležnog upravnog tijela u županiji odnosno Gradu Zagreba u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave u području ugostiteljstva, ishoditi rješenje o odobrenju za pružanje ugostiteljskih usluga na OPG-u u nekoj od vrsta objekata na OPG-u propisanih Pravilnikom o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (Nar. nov., br. 54/16., 69/17. i 120/19.). Prema tom Pravilniku, ugostiteljske usluge na OPG-u mogu se pružati u objektu vrste: vinotočje/kušaonica, izletišta, soba, apartman, ruralna kuća za odmor, kamp, kamp odmorište i objekt za robinzonski smještaj.

odjelu JLS mora podnijeti zahtjev, a odobrenje se može izdati u obliku rješenja ili zaključka); i da na tom događanju pruža ugostiteljske usluge sukladno izdanom rješenju nadležnog tijela za vrstu ugostiteljskog objekta u kojem (inače) posluje (npr. ako posluje u vrsti caffè bar, tada na tom događanju smije pružati samo usluge pripremanja i usluživanja pića i napitka, te slastica ako su obuhvaćene rješenjem, a ako posluje u vrsti restoran, tada može pripremati i usluživati i jela).

Navedeno se primjenjuje na održavanje bilo kojih priredbi, manifestacija i sl. događanja (npr. održavanje malonogometnog turnira, održavanje smotre folklor) kako na javno-prometnoj tako i na drugoj (privatnoj) površini. Bitno je istaknuti na u ovom slučaju, na tim događajima ugostiteljske usluge ne mogu pružati OPG-ovi niti druge pravne osobe (trgovačka društva, zadruge, udruge, ustanove) i obrtnici koji nisu ugostitelji niti građani. Ako se navedene manifestacije i priredbe događaju na otvorenom prostoru, tada se na istima ugostiteljske usluge najčešće pružaju sa klupe, iz kioska ili pod šatorom.

9.2. Pružanje ugostiteljskih usluga na turističko-promidžbenim manifestacijama

Za razliku od pružanja ugostiteljskih usluga na proslavama i manifestacijama iz prethodnog poglavlja ovoga članka na kojima ugostiteljske usluge mogu pružati samo ugostitelji, kada je riječ o proslavama i manifestacijama koje u promidžbeno-turističku svrhu organiziraju turističke zajednice i/ili JLS (općine i gradovi) ili drugi organizator uz odobrenje JLS, tada, prema čl. 12. stavku 2. Zakona, ugostiteljske usluge pripremanja i usluživanja jela pića i napitaka na tim događanjima mogu pružati svi ugostitelji (neovisno o vrsti ugostiteljskog objekta u kojem posluju), trgovačka društva, ustanove, udruge i druge neprofitne pravne osobe i obrtnici koji nisu ugostitelji, kao i OPG-ovi, ali samo ako su sudionici tih manifestacija i događanja. Međutim, na tim manifestacijama ugostiteljske usluge ne mogu pružati i građani. Ugostitelji i drugi sudionici proslava ili drugih događanja za pružanje ugostiteljskih usluga ne moraju ishoditi odobrenje JLS (odobrenje mora ishoditi organizator takvog događanja), niti rješenje nadležnog tijela o ispunjavanju minimalnih uvjeta za pružanje ugostiteljskih usluga na tim događanjima. I u ovom slučaju, ako se turističko-promidžbene manifestacije i priredbe odvijaju u na otvorenom prostoru, tada se ugostiteljske usluge najčešće pružaju sa klupe, iz kioska ili pod šatorom.

9.3. Prostoru na otvorenom za pružanje ugostiteljskih usluga naturistima

Odredbom čl. 10. st. 1. toč. 11. Zakona propisano je da se u ugostiteljskom objektu u kojem se pružaju usluge naturistima,¹⁹ uz naziv vrste ugostiteljskog objekta mora istaknuti i oznaka da se u tom objektu pružaju usluge naturistima, a st. 4. istog članka propisano je da predstavničko tijelo JLS može (što znači da i ne mora) odrediti prostore na kojima se pružaju ugostiteljske usluge naturistima.

Uz uvjet da su prostori na otvorenom za pružanje ugostiteljskih usluga naturistima odvojeni od pristupa i pogleda ostalih gostiju, ugostiteljske usluge naturistima pružaju se ugostiteljskim objektima koji mogu biti klupskog tipa za koje je osnovna značajka da se uslu-

ge pružaju samo članovima kluba (npr. naturistima). Klupskog tipa mogu biti ugostiteljski objekti vrste restoran, noćni klub, noćni bar i disco klub, te svi ugostiteljski objekti iz skupina Hoteli, Kampovi i Ostali ugostiteljski objekti za smještaj. Međutim, nema zapreke da se ugostiteljske usluge naturistima pružaju i u zasebnom dijelu ugostiteljskih objekata koji nisu klupskog tipa, uz uvjet da je dio objekta namijenjen naturistima zasebno odvojeno od dijela objekta u kojem se pružaju ugostiteljske usluge ostalim gostima. U praksi ugostiteljske usluge smještaja (i prehrane) naturistima pružaju se u naturističkim kampovima i naturističkim hotelskim naseljima, smještenim u najvećem broju slučajeva uz jadransku obalu.²⁰ Kampovi mogu biti samo za naturiste ili mogu biti kombinirani, u kom slučaju ovaj tip kampa ima odvojene zone za naturiste i za ostale goste (u odvojenoj zoni kampa za naturiste osigurani su sanitarni, ugostiteljski i drugi turistički sadržaji samo za naturiste i u koje nemaju pristup ostali gosti) i tekstilni kampovi, koji imaju i odvojene plaže za naturiste (u ovom tipu kampa gosti moraju biti odjeveni, ali mogu plivati i sunčati se na odvojenim plažama samo za naturiste).²¹ Prema čl. 11. st.3. Pravilnika o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Kampovi²² ako naturistički kamp ima otvoreni ili zatvoreni bazen, ne mora imati uz bazen tuš i mogućnost presvlačenja.

9.4. Kampiranje na otvorenom izvan ugostiteljskih kampova

Kampiranje u smislu Zakona podrazumijeva boravak pod šatorom, u kamp-kućici, kamp-prikolici, pokretnoj kućici (*mobil home*), automobilu (kamper) i drugoj odgovarajućoj opremi za smještaj na otvorenom prostoru u vrstama ugostiteljskih objekata iz skupine Kampovi te u kampovima iznajmljivača i kampovima OPG-a.

Odredbom čl. 29. Zakona propisano je da je za vrijeme održavanja sportskih, izviđačkih, kulturno-umjetničkih i sličnih manifestacija te organiziranih putovanja kanuima i sličnim plovilima po moru, rijekama i jezerima, biciklima i slično, dozvoljeno organizirano kampiranje izvan ugostiteljskih kampova, kampova u domaćinstvu i na OPG-u, na za to određenim prostorima. Koji su to prostori, koje uvjete prostor mora ispunjavati za kampiranje i vrijeme trajanja kampiranja, svojim aktom određuju općine i gradovi, odnosno javne ustanove i druge pravne osobe koje upravljaju određenim prostorom, ovisno o vrsti kampiranja.

ističemo...

Zabranjeno je kampiranje izvan kampova ugostitelja, kampova iznajmljivača i kampova na OPG-u te prostora određenih za kampiranje izvan kampova.

Inspeksijski nadzor u pogledu kampiranja na prostoru javnih površina općine i grada nadziru te poduzimaju propisane upravne i prekršajne mjere turistički inspektori Državnog inspektorata i komunalni redari, a na drugim površinama, turistički inspektori.

¹⁹ Naturizam (od lat. nature – priroda) je kulturološki pokret koji promovira i brani pravo na osobnu i društvenu nagost. Prema definiciji Međunarodnog naturističkog saveza, to je način življenja u skladu s prirodom koji se prakticira nagošću u posebnim okruženjima (npr. posebno označene plaže, kampovi, klubovi), s ciljem da se osnaži samopoštovanje, poštovanje prema drugima i okolišu. Pojam naturizam ima korijen u lat. riječi natura, što znači priroda. U svakodnevnom rječniku uvriježena je i riječ nudizam, koja svoj korijen ima u engl. riječi nude, što znači gol.

²⁰ Naturistička turistička naselja i naturistički kampovi u RH su: Kanegra (Savudrija), Solaris (Tar), Ulika (Červar-Porat), Istra (Funtana), Koversada (Vrsar), Valalta (Rovinj), Monsena (Rovinj), Polari (Rovinj) i Kažela (Medulin). Naturistički kapaciteti prihvaćaju oko 30000 gostiju, odn. oko 14% ukupnih smještajnih mogućnosti Istre. Koversada, najveće takvo naselje prostire se na površini od 120 ha, a Valalta je jedino naselje s 4 zvjezdice (izvor: web portal „Camping.hr“ (<https://www.camping.hr/hr/kampiranje-hrvatska/naturisticki>), pristup 1.8.2024.

²¹ Portal „Camping.hr“ (<https://www.camping.hr>).

²² Nar. nov., br. 54/15., 68/19. i 120/19.

10. Radno vrijeme pružanja usluga na otvorenom prostoru

Odredbom čl. 9. st. 2. Zakona propisano je da radno vrijeme prostora za usluživanje na otvorenom ugostiteljskih objekata (ugostiteljskih terasa) za svoje područje odlukom propisuje predstavničko tijelo JLS. Ako takva odluka nije donijeta, radno vrijeme ugostiteljskih terasa može biti unutar radnog vremena ugostiteljskog objekta kojemu pripadaju ili u kraćem radnom vremenu. Ako radno vrijeme ugostiteljskih terasa nije istovjetno s radnim vremenom ugostiteljskog objekta, ugostitelj je obavezan vidno istaknuti obavijest o radnom vremenu ugostiteljskog objekta i radnom vremenu ugostiteljske terase. Treba voditi računa da ugostiteljski objekti iz skupine Barovi koji posluju noću od 21.00 do 06.00 sati (noćni klub, noćni bar i disco klub) u tom vremenu ne mogu pružati ugostiteljske usluge na otvorenom prostoru za usluživanje (teras), budući je Zakonom propisano da u tom radnom vremenu navedene vrste ugostiteljskih objekata mogu poslovati samo u zatvorenom prostoru. Kod određivanja radnog vremena prostora za usluživanje na otvorenom ugostiteljskih objekata, naročito ako se na ugostiteljskoj terasi uslužuje iza 22,00 sata, ugostitelj se mora pridržavati i uvjeta propisanih posebnim propisima kojima se uređuje zaštita pučanstva od prekomjerne buke.

Predstavničko tijelo JLS svojom odlukom određuje (propisuje) radno vrijeme i objekata iz skupine OJU i skupine Catering objekti.

Radno vrijeme ugostiteljskih objekata koji posluju u skupini Kampovi, propisano je odredbom čl. 9. st.1. Zakona u trajanju od 0:00 do 24:00 sata, s time da recepcija odnosno prihvata gostiju mora raditi svih 24 sata za kamp kategoriziranu u kategoriju s 4 i 5* te glamping, 16 sati dnevno za kamp kategoriziran u kategoriju s 2* i 8 sati dnevno za kamp kategoriziran u kategoriju s 2.* U kamp odmorištu, prihvata gostiju osigurava se na poziv gosta.

Kampovi na OPG-u posluju u skladu s radnim vremenom propisanim odlukom JLS ili prema u radnom vremenu prema odluci nositelja OPG-a, o čemu nositelj OPG-a na mora vidno istaknuti obavijest na ulazu u objekt.

11. Ispunjavanje uvjeta sukladno drugim propisima

Za pružanje ugostiteljskih usluga na otvorenom prostoru bilo da je riječ o ugostiteljskim terasama, ugostiteljskim objektima iz skupine OJU ili pružanja ugostiteljskih usluga izvan ugostiteljskih objekata na priredbama i manifestacijama, posebnim propisima kojima se uređuju uvjeti za korištenje javnih površina, mogu biti propisani dodatni uvjeti (npr. ishođenje rješenja, odobrenja ili dozvola, koncesije ili drugog akta kojim se dopušta korištenje javnih i drugih površina za pružanje ugostiteljskih usluga, ili sklapanje ugovora o zakupu površine i plaćanje zakupnine, naknade i/ili lokalnog poreza za korištenje tih površina) koje je u tom slučaju potrebno ispuniti.

11.1. Ishođenje akata sukladno propisima o gradnji

Pravilnikom o jednostavnim i drugim građevinama i radovima²³ propisano je da se bez građevinske dozvole i glavnog projekta može graditi terasa uz postojeću zgradu u razini terena tlocrtne površine do 20 m², kao i slobodnostojeća ili sa zgradom konstruktivno povezana nadstrešnica, tlocrtne površine do 20 m², izvan tlocrtnih gabarita postojeće zgrade, te da se za iste ne izdaje uporabna dozvola.

²³ Pravilnik o jednostavnim i drugim građevinama i radovima (Nar. nov., br. 112/17., 34/18., 36/19., 98/19., 31/20., 74/22. i 155/23.)

Za gradnju ugostiteljske terase iznad propisane tlocrtne površine, potrebna je građevinska i uporabna dozvola.

Bez građevinske dozvole i glavnog projekta, ali u skladu s odlukom predstavničkog tijela JLS kojom se propisuju uvjeti korištenja javne površine za obavljanje pojedinih djelatnosti, na javnoj površini može se postaviti ugostiteljski kiosk gotove konstrukcije tlocrtne površine do 15 m² u skladu s tipskim projektom za kojeg je doneseno rješenje na temelju čl. 77. Zakon o gradnji ili tehnička ocjena sukladno posebnom propisu, a na drugim površinama, samo uz ishođenje građevine i uporabne dozvole

11.2. Zaštićena područja prirode

Na otvorenim prostorima zaštićenih područja prirode može se obavljati ugostiteljska djelatnost odnosno pružati ugostiteljske usluge uz uvjete propisane Zakonom o zaštiti prirode²⁴ Prema ovom Zakonu, kategorije zaštićenih područja prirode su: strogi rezervat; nacionalni park; posebni rezervat; park prirode; regionalni park; spomenik prirode; značajni krajobraz; park-šuma; i spomenik parkovne arhitekture. Javne ustanove koje upravljaju zaštićenim područjem prirode mogu dati koncesijsko odobrenje na vrijeme do pet godina za obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti (u koje se ubraja u obavljanja ugostiteljske djelatnosti) na otvorenom prostoru, ako se gospodarskim djelatnostima ne ugrožava njegova bitna obilježja zbog kojih je proglašeno zaštićeno područje prirode, osim za strogi rezervat te za obavljanje djelatnosti na pomorskom dobru te u šumama i šumskom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske (u nastavku: RH).

Način izdavanja koncesijskog odobrenja i utvrđivanja novčane naknade za koncesijsko odobrenje propisan je Pravilnikom o koncesijskim odobrenjima na zaštićenom području.²⁵ Postupak davanja koncesijskog odobrenja provodi se javnim prikupljanjem ponuda, a može se pokrenuti i na zahtjev pravne osobe i obrtnika ili po službenoj dužnosti. Iznimno, koncesijsko odobrenje može se dati neposrednim davanjem odobrenja na zahtjev pravne osobe ili obrtnika, bez prikupljanja ponude, za obavljanje jednokratnih djelatnosti ili djelatnosti koji se ne obavljaju u kontinuitetu dužem od 8 dana na godišnjoj razini. Odluku o koncesijskom odobrenju donosi upravno vijeće javne ustanove (odluka o koncesijskom odobrenju je upravni akt i objavljuje se na mrežnoj stranici javne ustanove), na temelju koje, davatelj koncesijskog odobrenja i ovlaštenik (ugostitelj) sklapaju ugovor o koncesijskom odobrenju kojim se utvrđuje način i vrijeme korištenja zaštićenog dobra, te naknada za korištenje. Za obavljanje djelatnosti na zaštićenom području plaća se javnoj ustanovi novčana naknada u propisanom iznosu.

11.3. Šumsko zemljište

Odredbom čl. 59. Zakona o šumama,²⁶ šumska zemljišta u vlasništvu RH kojima gospodari javni šumoposjednik (Hrvatske šume d.o.o.), uključujući i šumsko zemljište unutar zaštićenih područja koja nisu privedena namjeni, mogu se, do privođenja šumskog zemljišta namjeni, davati u zakup (najdulje na rok od 10 godina), pored ostalog i za postavljanje štandova, montažno-demontažnih tendi te privremenih kioska i drugih građevina gotove konstrukcije građevinske (bruto) površine do 15 m² za obavljanje i ugostiteljske djelatnosti na otvorenom prostoru (npr. za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u OJU u kiosku, OJU u priključnom ili nepokretnom vozilu, OJU na klupi, OJU na kolicima ili sl. napravama). Postupak davanja u zakup

²⁴ Nar. nov., br. 80/13., 15/18., 14/19. i 127/19.

²⁵ Nar. nov., br. 9/21).

²⁶ Nar. nov., br. 68/18., 115/18., 89/19., 32/20., 145/20., 101/23. i 36/24.

šumskog zemljišta za obavljanje ugostiteljske djelatnosti provode Hrvatske šume d.o.o. odnosno mjesno nadležna Uprava šuma u skladu s Uredbom o zakupu šumskog zemljišta u vlasništvu RH.²⁷ Postupak davanja u zakup pokreće se na temelju javnog poziva za prikupljanje ponuda koji se objavljuje u javnim glasilima, na mrežnim stranicama Hrvatskih šuma d.o.o. i Ministarstva poljoprivrede. Hrvatske šume d.o.o. na prijedlog Povjerenstva za provođenje postupka davanja u zakup, donose odluku o davanju u zakup šumskog zemljišta najpovoljnijem ponuditelju, s kojim se sklapa ugovor o zakupu, a zakupnik je obvezna plaćati zakupninu u propisanom iznosu. Hrvatske šume d.o.o. sukladno internim aktima mogu dati dozvolu za privremeno korištenje šumskog zemljišta u svrhu pružanja ugostiteljskih usluga na otvorenom za vrijeme trajanja prigodnih manifestacija, proslava i događaja.

Ugostiteljske usluge na otvorenom prostoru mogu se pružati u kampovima i na otvorenim prostorima za usluživanje na otvorenom (terasama) kampova i ugostiteljskih objekata za smještaj (hotela, turističkog naselja, apartmana i dr.) izgrađenih na šumskom zemljištu izdvojenom iz šumskogospodarske osnove u skladu s odredbom čl. 51. Zakona o šumama.

11.4. Pomorsko dobro i lučko područje

Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama²⁸ propisano da se pomorsko dobro (npr. morska obala, plaža) i lučko područje može koristiti za obavljanje gospodarske djelatnosti, između kojih i za djelatnost ugostiteljstva na otvorenom prostoru ako se time ne isključuje niti ograničava opća upotreba pomorskog dobra, a uz ishođenje dozvole na pomorskom dobru (dozvola se izdaje u obliku rješenja). Ishođenje dozvole na pomorskom dobru obvezno je i u odnosu na jednostavne građevine (kioske, štandove, ugostiteljske terase) budući je odredbom čl. 14. st. 4. podst. 9. ovoga Zakona propisano da se na izgradnju jednostavnih građevina na pomorskom dobru ne primjenjuju odredbe propisa kojima se uređuje izgradnja jednostavnih građevina,²⁹ nego je potrebno ishoditi odgovarajuće dokumente za izgradnju (npr. građevinsku dozvolu).

Dozvolu izdaje: izvršno tijelo JLS na čijem se području nalazi pomorsko dobro; ravnatelj javne ustanove koja upravlja zaštićenim područjem, za pomorsko dobro na tom području; i ravnatelj državne odnosno županijske uprave, za područje lučke uprave. U tu svrhu, izvršno tijelo JLS i ravnatelj javne ustanove za zakonom zaštićene dijelove prirode, obvezni su na temelju Plana upravljanja pomorskim dobrom za svoje područje, a ravnatelj državne odnosno županijske lučke uprave na temelju Plana upravljanja lučkim područjem za područje lučke uprave, do 1. veljače tekuće godine objaviti javni natječaj za dodjelu dozvola na pomorskom dobru odnosno lučkom području te isti objaviti na svojoj mrežnoj stranici i najmanje u jednom dnevnom listu. Na temelju zaprimljenih ponuda na javnom natječaju te na temelju odluke predstavničkog tijela JLS odnosno upravnog vijeća javne ustanove odnosno državne ili županijske lučke uprave, izvršno tijelo JLS, ravnatelj javne ustanove odnosno državne ili županijske lučke uprave donosi rješenje o davanju dozvole na pomorskom dobru na rok od 2 do 5 godina najpovoljnijem ponuditelju koji je registriran (u našem slučaju) za obavljanje ugostiteljske djelatnosti. Iznimno, dozvola se može dati na zahtjev na rok do 20 dana za obavljanje privremene ili prigodne (ugostiteljske) djelatnosti i to samo jednom u kalendarskoj godini. Ovlaštenik dozvole na pomorskom dobru može

obavljati djelatnost samo u opsegu i pod uvjetima utvrđenim u rješenju i nema pravo sklapati ugovore s trećim osobama (podzakup).

Detalnije o djelatnostima za koje se može dati dozvola na pomorskom dobru i visini minimalne naknade za dodjelu dozvole propisana je Uredbom o vrstama djelatnosti i visini minimalne naknade za dodjelu dozvola na pomorskom dobru.³⁰ Odredbom čl. 5. st. 1. toč. 1. ove Uredbe propisano je da se dozvola može dati za obavljanje ugostiteljske djelatnosti pripreme i usluživanja pića i hrane iz objekta korištenjem šanka na otvorenom s točionikom, korištenjem nepokretnog vozila ili priključnog vozila, pružanje usluga na klupi i pružanjem usluga na kolicima ili sl. napravama. Dozvola za obavljanje ugostiteljske djelatnosti: a) pripreme i usluživanje pića i hrane—može uključivati postavljanje: ugostiteljskog kioska i/ili šanka na otvorenom s točionikom; terase; kemijskog toaleta (svaki do 2 m²); b) iz nepokretnog ili priključnog vozila—može uključivati postavljanje ugostiteljskog vozila ili priključnog vozila (prikolice), terase i kemijskog toaleta (svaki do 2 m²); c) pružanja usluga na klupi—može uključivati postavljanje ugostiteljske klupe do 2 m² ili štanda do 3 m²; d) pružanja usluga na kolicima ili sl. napravama—može uključivati ugostiteljska kolica ili sl. pokretnu napravu do 2 m². Dozvola se može dati i samo za postavljanje ugostiteljske terase. U smislu ove Uredbe, ugostiteljska terasa je prostor za usluživanje gostiju na otvorenom, bez krovne konstrukcije, na koju se mogu postavljati stolovi, stolice i naprave za zaštitu od sunca i atmosferilija, a može imati montažno-demontažni podest, odnosno podnicu postavljenu na odgovarajuću potkonstrukciju koja leži na izvornoj podlozi pomorskog dobra. Iznosi minimalne naknade za dodjelu dozvole za obavljanje ugostiteljske djelatnosti na pomorskom dobru (i lučkom području) propisani su čl. 15. predmetne Uredbe.³¹ Minimalna godišnja naknada može se iznimno umanjiti za 30% od propisanog iznosa u ponovljenom natječaju, ako temeljem provedenog javnog natječaja za djelatnost, koja je od važnosti za davatelja dozvole, nije zaprimljena niti jedna ponuda.

Dodajemo da se ugostiteljske usluge na otvorenom mogu pružati i na prostoru za usluživanje na otvorenom ugostiteljskih objekata koji se nalaze na pomorskom dobru u kojima ugostitelji obavljaju ugostiteljsku djelatnost temeljem ishođene koncesije ili se prostor za usluživanje na otvorenom (terasa) nalazi na javno uređenoj morskoj plaži ugostiteljskih objekata vrste hotel, kamp i turističko naselje minimalne kategorizacije četiri zvjezdica i više koji ugostiteljsku djelatnost obavljaju temeljem koncesije na zahtjev i koji su izgrađeni izvan pomorskog dobra, ali s kojima je javna morska plaža infrastrukturno povezana. Međutim, tako uređena javna morska plaža (na kojoj se može nalaziti i ugostiteljska terasa) ne smije se isključiti iz opće upotrebe što znači da se ne smije ograđivati, niti smije ugostitelj naplaćivati ulaz za pristup na istu.

12. Obveze i zabrane u pružanju usluga na otvorenom

12.1. Obveze i zabrane ugostitelja

Prilikom pružanja ugostiteljskih usluga na otvorenom prostoru ugostiteljskog objekta (terasi ili drugom prostoru), ugostitelji su dužni pridržavati se obveza propisanih čl. 10. i 11. Zakona, od kojih za potrebe ovog članka ističemo: vidno istaknuti na ulazu u ugostiteljski objekt (na kiosku, nepokretnom ili priključnom vozilu, šatoru, na

³⁰ Nar. nov. br. 16/24.

³¹ 3 000,00 eura – za ugostiteljski kiosk i za nepokretno ili priključno vozilo; 2.000,00 eura – za šank na otvorenom s točionikom; 1.000,00 eura – za štand; 500,00 eura – za klupu; 300,00 eura – za kolica; 60,00 eura/po m² – za terase, i 5,00 eura – za kemijski toalet.

²⁷ Nar. nov., br. 55/19.

²⁸ Nar. nov., br. 83/23.

²⁹ Pravilnik o jednostavnim i drugim građevinama i radovima (Nar. nov., br. 112/17., 34/18., 36/19., 98/19., 31/20., 74/22. i 155/23.).

klupi ili na kolicima) natpis s oznakom vrste ugostiteljskog objekta, odnosno vrste i kategorije, posebnog standarda te oznake kvalitete utvrđene rješenjem nadležnog upravnog tijela prema sjedištu objekta; prilikom oglašavanja i reklamiranja usluga i isticanja poruka u komercijalnom poslovanju, koristiti samo onu oznaku propisane vrste i kategorije ugostiteljskog objekta, posebnog standarda, odnosno oznake kvalitete koja je utvrđena rješenjem nadležnog tijela; ako se u ugostiteljskom objektu pružaju usluge turistima, uz naziv vrste ugostiteljskog objekta istaknuti o podatak o tome da se u ugostiteljskom objektu pružaju usluge turistima; pružati ugostiteljske usluge koje su utvrđene rješenjem nadležnog tijela (osim u slučaju posebnih okolnosti kada se mogu pružati samo pojedine od tih usluga); vidno istaknuti na ulazu u objekt obavijest o radnom vremenu sukladno čl. 9. Zakona i radnim, odnosno neradnim danima te se pridržavati propisanog kao i istaknutog radnog vremena; utvrditi normative o utrošku namirnica za pojedino jelo, piće i napitak, pružiti usluge u količinama i kakvoći sukladno normativima, normativ za vrijeme rada imati u ugostiteljskom objektu te na zahtjev normativ predočiti gostu; vidno istaknuti cijene usluga koje se nude (cjenik, jelovnik i karta pića) na hrvatskom i najmanje na jednom svjetskom jeziku (u ugostiteljskim objektima iz skupine Hoteli koji se kategoriziraju i skupine Kampovi kojih se kategorije označavaju zvjezdicama, obvezno i na engleskom jeziku) i to u eurima (uz to može i u drugoj stranoj valuti, u kom slučaju te cijene su informativnog značaja) i pridržavati se istaknutih cijena (na svakom stolu na terasi mora biti istaknut ugostiteljski cjenik, a u slučaju ugostiteljskog objekta iz skupine Restorani, jelovnici i karte pića moraju se staviti na raspolaganje gostima u dovoljnom broju primjerka),³² s time da se kod pružanja usluga smještaja, u cjenicima mora istaknuti i iznos turističke pristojbe; izdati gostu čitljiv i točan račun za svaku pruženu ugostiteljsku uslugu, s naznakom vrste, količine i cijene pruženih usluga, odnosno odobrenog popusta, a na računu za pruženu uslugu smještaja naznačiti iznos turističke pristojbe, a iznimno gostu koji koristi ugostiteljske usluge posredstvom turističke agencije ili drugog naručitelja usluge, račun se može izdati turističkoj agenciji ili naručitelju usluge; omogućiti gostu podnošenje pisanog prigovora u ugostiteljskom objektu i bez odgađanja pisanim putem potvrditi njegov primitak te omogućiti gostu podnošenje pisanog prigovora putem pošte, telefaksa ili elektroničke pošte, u ugostiteljskom objektu vidljivo istaknuti obavijest o načinu podnošenja pisanog prigovora, u pisanom obliku odgovoriti na prigovor u roku od 15 dana od dana zaprimljenog prigovora te voditi i čuvati evidenciju prigovora gostiju godinu dana od dana primitka pisanog prigovora; u ugostiteljskom objektu za smještaj (npr. kampu, hotelu, hostelu) voditi knjigu gostiju putem sustava eVisitor i goste osigurati od posljedica nesretnog slučaja; prema gostu postupati s povećanom pažnjom, prema pravilima struke i običajima (ugostiteljskim uzancama), a naročito se prema gostu odnositi uljudno, korektno i profesionalno; prilikom reklamiranja i oglašavanja usluga te isticanja poruka u kome

U slučaju odobravanja popusta na određena jela, pića i napitke ili skupinu tih usluga kao i u slučaju primjene akcijskih cijena, ugostitelj je obvezan u skladu s odredbom čl. 19. Zakona o zaštiti potrošača³³ na cjeniku istaknuti sniženu cijenu koju primjenjuje tijekom odobravanja popusta odnosno akcijske prodaje i najnižu cijenu koju je za ista jela, pića i napitke primjenjivao tijekom razdoblja od 30 dana prije provođenja posebnog oblika prodaje. Ako ugostitelj tijekom izvedbe glazbenih ili zabavnih programa poveća cijene redovitih usluga o

tome je dužan vidno istaknuti obavijest na cjeniku ili na prostoru za usluživanje.³⁴ Ako jela i pića istaknutih na cjeniku nema, ugostitelj je dužan označiti u jelovniku, odnosno karti pića da iste usluge ne može pružati ili o tome obavijestiti gosta pri preuzimanju narudžbe.³⁵ Ugostitelj je dužan ispunjavati uvjete propisane posebnim propisima o hrani u odnosu na uspostavljanja i vođenja HACCP sustava³⁶ odnosno sustava samokontrole i kvalitete, kojim se se osigurava neškodljivost i higijenska ispravnost hrane, kao i osigurati nadležnom inspektoru podatke o slijedivosti hrane (podatke o dobavljaču i proizvođaču nabavljene hrane).³⁷

Ugostiteljima je zabranjeno usluživanje kao i dopuštanje konzumiranja alkoholnih pića, drugih pića i napitaka koji sadržavaju alkohol (npr. piva, vina, gemišta, čaja s rumom) u ugostiteljskom objektu kao i na otvorenom prostoru na kojem se uslužuju gosti, osobama mlađim od 18 godina, a o toj zabrani u prostoriji/prostoru za usluživanje, obvezni su vidno istaknuti pisanu obavijest. Ugostitelj mora onemogućiti gostima iznošenja pića i napitaka radi konzumiranja izvan zatvorenih prostora noćnog kluba, noćnog bara i disco kluba. Odredbom čl. 19. st. 1. Zakona o uslugama³⁸ propisano je da se na primatelja usluge ne smiju primjenjivati diskriminirajući zahtjevi uvjetovani državljanstvom te mjestom prebivališta ili boravišta, što znači da ugostitelj ne smije isticati dvojne cijene i to niže cijene za domaće i više cijene za strane goste. Sukladno Uredbi (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani i Pravilniku o informiranju potrošača o nepretpakiranoj hrani,³⁹ na cjeniku odnosno jelovniku i karti pića je potrebno za sva jela, pića i napitke koji sadržavaju sastojke ili tvari koje izazivaju alergiju ili intoleranciju na hranu (npr. žitarice koje sadrže gluten poput brašna, rakovi, ribe, jaja, kikiriki, soja, mlijeko i mliječni proizvodi, orašasto voće, gorušica, celer, sezam sulfiti u slučaju vina)⁴⁰ o toj činjenici istaknuti obavijest ili naznaku da se za informacije o prisutnosti alergena u hrani obrate osoblju.

Prethodno navedenih obveza dužan se je pridržavati ugostitelj i u slučaju kada povremeno, za vrijeme trajanja, manifestacija, prigodnih priredbi i sl. pruža ugostiteljske usluge na otvorenom prostoru izvan svog ugostiteljskog objekta.

12.2. Obveze i zabrane OPG-a

Prilikom pružanja ugostiteljskih usluga u objektima OPG-a na otvorenom prostoru, nositelj OPG-a ili član OPG-a koji je u Upisnik OPG-ova upisan kao odgovorna osoba za pružanje ugostiteljskih usluga u sklopu dopunskih djelatnosti na tom gospodarstvu, obvezan je:

- 34 Uzanca 126. Posebnih uzanci u ugostiteljstvu (Nar. nov. br. 74/23.) u svezi s čl. 8. Zakona o zaštiti potrošača.
- 35 Uzanca 125. Posebnih uzanci u ugostiteljstvu.
- 36 HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Point) podrazumijeva proces analize opasnosti i kritičnih kontrolnih točaka koji obuhvaća cijeli niz preventivnih postupaka s krajnjim ciljem osiguravanja zdravstveno ispravne hrane. Na uspostavu predujjetnih programa ili punu primjenu HACCP sustava primjenjuje se Zakon o higijeni hrane i mikrobiološkim kriterijima za hranu (Nar. nov., br. 83/22.) i Pravilnik o pravilima uspostave sustava i postupaka temeljenih na načelima HACCP sustava (Nar. ov., br. 68/15).
- 37 Na osiguranje slijedivosti hrane primjenjuje se Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u području sigurnosti hrane te Uredbe (EU) 2019/138 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o transparentnosti i održivosti procjene rizika EU-a u prehrambenom lancu i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 178/2002. i Provedbene Uredbe Komisije (EU) br. 931/2011 od 19. rujna 2011. o zahtjevima slijedivosti utvrđenim uredbom (EZ) br. 178/2002. za hranu životinjskog podrijetla.
- 38 Nar. nov., br. 80/11.
- 39 Nar. nov., br. 144/14., 64/20. i 144/20.
- 40 Popis alergena dan je u Prilogu III Uredbe (EU) br. 1169/2011.

32 Ugostitelj koji na stolovima ugostiteljskog objekta i/ili na ugostiteljskoj terasi omogućuje gostima pregled cjenika na „pametnim telefonima“ skeniranjem istaknutog QR koda, mora na stolu imati i cjenik u fizičkom obliku.

33 Nar. nov., br. 19/22. i 59/23.

